

Jaarrekening

De samenstelling van de jaarrekening 2017 is als volgt:

- Balans per 31 december (vóór resultaatbestemming)
- Winst- en verliesrekening
- Kasstroomoverzicht
- Toelichting behorende tot de jaarrekening
- Overige gegevens

Balans per 31 december (vóór resultaatbestemming)

in miljoenen euro's

Activa	noot	2017	2016
Vaste activa			
- immateriële vaste activa	(1)	9,3	13,8
- materiële vaste activa	(2)	3,8	4,7
Vlottende activa			
- vorderingen	(3)	1.678,2	1.612,7
- liquide middelen	(4)	111,1	363,4
Totaal		1.802,4	1.994,6
		=====	=====
Passiva			
Eigen vermogen			
- gestort en opgevraagd kapitaal	(5)	180,0	180,0
- onverdeelde winst	(5)	36,0	36,0
Kortlopende schulden	(6)	1.586,4	1.778,6
Totaal		1.802,4	1.994,6
		=====	=====

Winst- en verliesrekening

in miljoenen euro's

	noot	2017	2016
Netto-omzet	(7)	9.601,3	9.864,8
Kostprijs van de omzet	(8)	-9.514,1	-9.763,9
		<hr/>	<hr/>
Bruto-omzetresultaat		87,2	100,9
Algemene beheerskosten	(9)	-49,8	-52,4
		<hr/>	<hr/>
Netto-omzetresultaat		37,4	48,5
Financiële baten	(10)	11,3	-0,5
Financiële lasten	(10)	-0,7	0,0
		<hr/>	<hr/>
Uitkomst van de financiële baten en lasten		10,6	-0,5
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		48,0	48,0
Belasting resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(11)	-12,0	-12,0
		<hr/>	<hr/>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		36,0	36,0
		=====	=====

Kasstroomoverzicht

in miljoenen euro's

	2017	2016
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>		
Netto-omzetresultaat	37,4	48,5
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen en waardeverminderingen	7,2	9,5
- mutatie vorderingen	-65,5	382,9
- mutatie kortlopende schulden	-192,2	-358,2
	<hr/>	<hr/>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-213,1	82,7
Financiële baten (ontvangst)	11,3	-0,5
Financiële lasten (afdracht)	-0,7	0,0
Belasting resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening (afdracht)	-12,0	-12,0
	<hr/>	<hr/>
	-1,4	-12,5
	<hr/>	<hr/>
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	-214,5	70,2
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		
Investerings in vaste activa	-1,8	-1,2
	<hr/>	<hr/>
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	-1,8	-1,2
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		
Betaald dividend	-36,0	-36,0
	<hr/>	<hr/>
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-36,0	-36,0
	<hr/>	<hr/>
<i>Mutatie liquide middelen</i>	-252,3	33,0
	=====	=====
Liquide middelen ultimo jaar	111,1	363,4
Liquide middelen ultimo vorig jaar	363,4	330,4
	<hr/>	<hr/>
<i>Mutatie liquide middelen</i>	-252,3	33,0
	=====	=====

Toelichting behorende tot de jaarrekening

Algemene gegevens

GasTerra B.V. te Groningen.
KvK nummer 02089290

1. Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

GasTerra B.V. is een internationaal opererende gashandelonderneming en is gevestigd aan de Stationsweg 1 te Groningen. De onderneming heeft (en haar rechtsvoorgangers hebben) meer dan 50 jaar ervaring en beschikt over een goede marktpositie. GasTerra bedient een deel van de Nederlandse en Europese gasmarkt.

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tenzij anders vermeld, vindt de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat plaats op basis van historische kosten.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de levering zijn overgedragen aan de tegenpartij. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

De renteresultaten (positief en negatief) op de uitgezette liquide middelen worden onder Financiële baten verantwoord.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Schattingen en onzekerheden

Voor het opmaken van deze jaarrekening zijn beoordelingen, schattingen en aannames gemaakt die de verantwoorde bedragen beïnvloeden. Dit betreft in het bijzonder de netto-omzet en de kostprijs van de omzet (waaronder transportkosten). De beoordelingen, schattingen en aannames die zijn gemaakt, zijn gebaseerd op marktgegevens, kennis en ervaring en andere factoren die onder de gegeven omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en

onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Eventuele bijzonderheden ten aanzien van schattingen en beoordelingen worden indien van belang hierna opgenomen bij de toelichtingen op de balans en de winst- en verliesrekening. Als gevolg van de overeenkomst tussen de aandeelhouders van GasTerra, zoals toegelicht onder de niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen, hebben de afwijkingen van deze schattingen geen effect op het resultaat.

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum.

Liquide middelen, vorderingen op handelsdebiteuren en kortlopende schulden in vreemde valuta worden per balansdatum omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers.

De door omrekening optredende valutakoersverschillen op gasexport en gasimport worden toegerekend aan gasinkopen. De overige valutakoersverschillen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische aanschaffingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen gedurende de economische levensduur van de activa.

Immateriële vaste activa die op balansdatum nog niet zijn opgeleverd worden verantwoord onder de categorie immateriële vaste activa in uitvoering. Na de ingebruikname worden de betreffende activa gerubriceerd onder de categorie immateriële vaste activa.

De gehanteerde afschrijvingstermijn van de immateriële vaste activa is 5 jaar. Over de immateriële vaste activa in uitvoering wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de historische aanschaffingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen gedurende de economische levensduur van de activa.

Materiële vaste activa die op balansdatum nog niet zijn opgeleverd worden verantwoord onder de categorie materiële vaste activa in uitvoering. Na de ingebruikname worden de betreffende activa gerubriceerd onder de categorie materiële vaste activa.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen van de materiële vaste activa zijn 5 of 10 jaar. Over de materiële vaste activa in uitvoering wordt niet afgeschreven.

Bijzondere waardeverminderingen

Jaarlijks wordt op balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat de boekwaarde van een vast actief (een materieel of immaterieel vast actief) boven de realiseerbare waarde (de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde) ligt. In dat geval wordt overgegaan tot een analyse ter identificatie van een mogelijk benodigde bijzondere waardevermindering ("impairment").

Wanneer de realiseerbare waarde van een actief lager is dan de boekwaarde, wordt de boekwaarde afgeboekt tot de realiseerbare waarde. Een bijzondere waardevermindering wordt, eventueel ten dele, teruggedraaid bij een wijziging in de schatting die van belang is voor de bepaling van de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen worden onder de algemene beheerskosten verantwoord.

Flottende activa

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs rekening houdend met oninbaarheid. Onder de debiteuren zijn tevens de nog niet gefactureerde verkopen opgenomen.

Pensioenen

GasTerra is samen met N.V. Nederlandse Gasunie aangesloten bij de Stichting Pensioenfonds Gasunie. De medewerkers van GasTerra hebben een pensioenregeling die hier is ondergebracht.

De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als een uitkeringsovereenkomst. De premievaststelling is niet afhankelijk van de dekkingsgraad. De belangrijkste afspraak die is opgenomen in deze uitvoeringsovereenkomst is dat de premie 22,6% bedraagt over de pensioengrondslag. GasTerra kan niet verplicht worden tot betaling van een hogere bijdrage en evenmin de bijdrage op een lager niveau vaststellen.

De pensioenopbouw in een voorwaardelijk middelloonsysteem is gemaximeerd op 1,875% per jaar over de gemiddelde pensioengrondslag en het maximaal pensioengevend salaris.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, waarbij de baten en lasten uit hoofde van amortisatie volgens de effectieve-rentemethode worden verantwoord in de winst- en verliesrekening. De eerste waardering vindt plaats tegen reële waarde waarbij de transactiekosten die direct toerekenbaar zijn aan de verwerving in de waardering worden opgenomen. Dit betreft schulden met een looptijd van maximaal een jaar.

Onder de crediteuren zijn tevens de nog niet gefactureerde inkopen opgenomen. Van klanten ontvangen bedragen wegens minderafname van gas onder 'take-or-pay' overeenkomsten worden als leveringsverplichting opgenomen onder de kortlopende schulden. Ook door klanten betaalde voorschotfacturen zijn onderdeel van de kortlopende schulden. De leveringsverplichting uit hoofde van het ontvangen gas in de storage service is eveneens opgenomen onder de kortlopende schulden.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze worden door de onderneming gescheiden van het basiscontract en apart verantwoord indien:

- de economische kenmerken en risico's van het basiscontract en het daarin besloten derivaat niet nauw verwant zijn; en
- een apart instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat aan de definitie van een derivaat zou voldoen; en
- het gecombineerde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

In contracten besloten (afgeleide) financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, omdat niet aan de hiervoor genoemde voorwaarden is voldaan, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Afgeleide financiële instrumenten, die worden gescheiden van het basiscontract, worden gewaardeerd tegen de laagste van de kostprijs en lagere marktwaarde.

GasTerra sluit in het kader van zijn bedrijfsuitvoering gasinkoopcontracten en gasverkoopcontracten af. Deze contracten worden afgesloten voor daadwerkelijke fysieke levering en ontvangst van gas in overeenstemming met de verwachte in- of verkopen of gebruiksbehoeften van de onderneming en vallen daarom buiten de reikwijdte van RJ 290.

Gasverkoop en gasinkoop

De prijsstelling van aardgas aan zowel verkoop- als inkoopzijde wordt in belangrijke mate beïnvloed door de ontwikkelingen van de prijzen van aardgas alsmede door de prijzen van andere energiedragers.

De aandeelhouders van GasTerra hebben een overeenkomst gesloten betrekking hebbende op de door GasTerra te behalen winst na belasting. Op grond daarvan wordt de prijs van het gedurende het jaar door de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) aan GasTerra verkochte Gronings aardgas zodanig vastgesteld, dat voor GasTerra de door aandeelhouders voor dat jaar vastgestelde winst na belasting overblijft.

Netto-omzet

Netto-omzet wordt opgesplitst in gasverkoop en overige netto-omzet.

Onder gasverkoop worden verantwoord de opbrengsten uit de levering van gas en de opbrengsten uit de daarbij geleverde diensten, na aftrek van over de omzet geheven belastingen. Diensten, die betrekking hebben op het beschikbaar stellen van transportcapaciteit en flexibiliteit, staan los van het daadwerkelijk gebruik. Zij worden geacht te zijn geleverd, indien de dienst ter beschikking heeft gestaan aan de klant gedurende het overeengekomen tijdvak.

Onder overige netto-omzet worden hoofdzakelijk verantwoord de opbrengsten uit levering van diensten aan derden. Deze opbrengsten betreffen met name flexibiliteitsdiensten.

De opbrengsten worden verantwoord in de verslagperiode waarin de levering van het gas en de diensten hebben plaatsgevonden.

Kostprijs van de omzet

Onder kostprijs van de omzet worden hoofdzakelijk verantwoord de kosten van inkoop van gas en de daarbij geleverde diensten, de transportkosten en de kosten die verband houden met de ondergrondse gasopslag.

Algemene beheerskosten

De kosten worden bepaald op historische basis, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor de waardering en worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in de verslagperiode waarin zij voorzienbaar zijn. GasTerra kent geen specifieke verkoopkosten.

Uitkomst der financiële baten en lasten

Hieronder worden baten en lasten verband houdende met de uitgezette liquide middelen en financiering verantwoord.

Vennootschapsbelasting

Het in de winst- en verliesrekening op te nemen bedrag aan vennootschapsbelasting wordt berekend uitgaande van het volgens deze rekening bepaalde resultaat, met inachtneming van de geldende fiscale bepalingen en tarieven.

Kasstroomoverzicht

In dit overzicht komen de gegenereerde kasstromen tot uitdrukking. Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode uitgaande van het netto-omzetresultaat in de winst- en verliesrekening.

2. Nadere toelichting op de balans

Immateriële vaste activa (1)

in miljoenen euro's

	Immateriële vaste activa	Immateriële vaste activa in uitvoering	Totaal 2017	Totaal 2016
Stand per 1 januari:				
Aanschafwaarde	57,5	0,3	57,8	56,8
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-44,0	0,0	-44,0	-35,8
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde	13,5	0,3	13,8	21,0
Mutaties in de boekwaarde:				
Investeringen	0,2	1,2	1,4	1,0
In gebruik name	0,1	-0,1	0,0	0,1
Afschrijvingen	-5,9	0,0	-5,9	-8,3
Desinvestering	0,0	0,0	0,0	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde 31 december:	7,9	1,4	9,3	13,8
	===	===	===	===
Stand per 31 december:				
Aanschafwaarde	57,7	1,4	59,1	57,8
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-49,8	0,0	-49,8	-44,0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde	7,9	1,4	9,3	13,8
	===	===	===	===

De immateriële vaste activa bestaan hoofdzakelijk uit geactiveerde kosten van zelf ontwikkelde software ter ondersteuning van bedrijfsprocessen.

Materiële vaste activa (2)

in miljoenen euro's

	Materiële vaste activa	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal 2017	Totaal 2016
Stand per 1 januari:				
Aanschafwaarde	10,9	0,1	11,0	11,6
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-6,3	0,0	-6,3	-5,8
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde	4,6	0,1	4,7	5,8
Mutaties in de boekwaarde:				
Investeringen	0,0	0,4	0,4	0,2
In gebruik name	0,0	0,0	0,0	-0,1
Afschrijvingen	-1,2	0,0	-1,2	-1,2
Desinvestering	-0,1	0,0	-0,1	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde 31 december:	3,3	0,5	3,8	4,7
	===	===	===	===
Stand per 31 december:				
Aanschafwaarde	9,8	0,5	10,3	11,0
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-6,5	0,0	-6,5	-6,3
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Boekwaarde	3,3	0,5	3,8	4,7
	===	===	===	===

De materiële vaste activa bestaan hoofdzakelijk uit bedrijfsinventaris en computerbenodigdheden.

De materiële vaste activa wordt geclassificeerd als andere vaste bedrijfsmiddelen.

Vorderingen (3)

in miljoenen euro's

	31 dec. 2017	31 dec. 2016
Debiteuren	1.407,1	1.110,4
Belastingen	0,0	1,0
Vorderingen op aandeelhouders *)	108,0	200,0
Overige vorderingen *)	163,1	301,3
	<hr/>	<hr/>
Totaal	1.678,2	1.612,7
	=====	=====

*) Dit betreffen voornamelijk uitgezette deposito's in het kader van een in 2014 afgesloten Deposit & Loan Agreement met NAM B.V. en met EBN B.V. Deze deposito's hebben een looptijd van maximaal drie maanden. Door een goede interne afstemming tussen de betaal- en ontvangstdata van (een relatief beperkt aantal) gasinkoop- respectievelijk gasverkoopfacturen resulteren de kasstromen in een positieve liquiditeitspositie en is er de afgelopen jaren geen sprake geweest van externe financiering.

Geen van de vorderingen heeft een looptijd langer dan een jaar.

Per balansdatum wordt een voorziening voor oninbaarheid ad € 1,1 miljoen (2016: € 1,1 miljoen) aangehouden.

Liquide middelen (4)

in miljoenen euro's

	31 dec. 2017	31 dec. 2016
Deposito's	108,7	345,0
Overige liquide middelen	2,4	18,4
	<hr/>	<hr/>
Totaal	111,1	363,4
	=====	=====

Eigen vermogen (5)

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk en geplaatste kapitaal bedraagt in 2016 en in 2017 € 180 miljoen en is verdeeld in 40.000 aandelen van elk € 4.500 nominaal. Het geplaatste kapitaal, dat volledig is volgestort, is als volgt verdeeld:

EBN B.V.	40%
Esso Nederland B.V.	25%
Shell Nederland B.V.	25%
Staat der Nederlanden	10%

Onverdeeld resultaat

in miljoenen euro's

Saldo per 1 januari 2017	36,0
Bestemming van het resultaat van het boekjaar 2016 overeenkomstig het besluit van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders	-/-36,0
Onverdeeld resultaat van het boekjaar 2017	36,0
	<hr/>
Saldo per 31 december 2017	36,0

Voorstel winstbestemming

De Bestuurder stelt voor om de netto winst over 2017 ad € 36,0 miljoen geheel aan de aandeelhouders uit te keren.

Kortlopende schulden (6)

in miljoenen euro's

	31 dec. 2017	31 dec. 2016
Crediteuren gasinkoop	1.334,4	1.276,1
Schulden aan aandeelhouders	104,8	112,7
Overige handelscrediteuren	7,9	121,3
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9,1	2,4
Vooruit ontvangen bedragen	128,4	263,7
Overlopende passiva	1,8	2,4
	<hr/>	<hr/>
Totaal	1.586,4	1.778,6
	=====	=====

Financiële instrumenten

Algemeen

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan marktrisico, waaronder valutarisico en renterisico en aan kredietrisico en liquiditeitsrisico.

In 2017 (en 2016) zijn geen valutatermijncontracten en gasprijsswaps afgesloten.

Kredietrisico

Het kredietrisico beperkt zich tot de vorderingen en liquide middelen en bestaat uit het verlies dat zou ontstaan indien klanten of tegenpartijen in gebreke zouden blijven en hun contractuele verplichtingen niet zouden nakomen. De onderneming heeft richtlijnen opgesteld waaraan klanten of tegenpartijen moeten voldoen. Deze richtlijnen beperken het risico verbonden aan mogelijke kredietconcentraties en marktrisico's. Ultimo 2017 is geen sprake van een bijzonder kredietrisico als gevolg van kredietconcentraties. Indien klanten of tegenpartijen niet aan deze richtlijnen voldoen worden nadere zekerheden gevraagd zoals bankgaranties. De onderneming loopt hierdoor geen belangrijk kredietrisico ten aanzien van een enkele individuele klant of tegenpartij. Met de meeste klanten en tegenpartijen zijn langdurige relaties opgebouwd. Zij hebben in 2017 aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

Renterisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van uitgegeven gelden. De onderneming heeft als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen. Gelet op de korte looptijd van deposito's is het renterisico gedurende 2017 niet meer dan € 0,1 mln. geweest (2016: € 0,1 mln.).

Liquiditeitsrisico

De onderneming bewaakt de liquiditeitspositie door middel van liquiditeitsprognoses. Het management ziet erop toe dat voor de onderneming steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Valutarisico

De valutarisico's van GasTerra zijn zeer beperkt en worden daarom niet afgedekt. Alle valutatransacties vinden op de spotmarkt plaats.

Marktwaarde

De marktwaarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan als gevolg van de korte looptijden.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Inkoop-, levering-, gasopslag- en transportverplichtingen

GasTerra heeft meerjarige inkoop-, levering-, gasopslag en transportverplichtingen uit hoofde van gasinkoop-, gasverkoop-, gasopslag- en transportovereenkomsten. De gasinkoop- en gasverkooprijzen zijn in belangrijke mate afhankelijk van toekomstige prijzen van aardgas, alsmede van de toekomstige marktprijzen van andere energiedragers. De in de lopende contracten begrepen afgescheiden embedded derivaten vertegenwoordigen een positieve waarde van € 3,5 mln. (2016: positieve waarde van € 17,9 mln.).

Daarnaast is GasTerra langlopende verplichtingen aangegaan voor met name kantoorhuur en ICT-dienstverlening. De financiële gevolgen daarvan zijn van beperkte betekenis voor de beoordeling van de financiële positie ultimo boekjaar.

Ten behoeve van GasTerra zijn door derden voor € 1.338,3 miljoen bankgaranties (2016: € 1.066,1 miljoen) afgegeven. Door GasTerra zijn aan derden voor € 0,0 miljoen bankgaranties afgegeven (2016: € 18,2 miljoen).

De leveringsverplichtingen worden afgedekt door meerjarige inkoopovereenkomsten, waaronder de overeenkomst voor het laagcalorische Groningengas. Het tijdelijke verschil tussen leveringsverplichtingen en de import- en nationale inkoopverplichtingen wordt door GasTerra met name kortlopend ingekocht of verkocht op liquide handelsplaatsen.

De aandeelhouders van GasTerra hebben een overeenkomst gesloten betrekking hebbende op de door GasTerra te behalen winst na belasting. Op grond daarvan wordt de prijs van het gedurende het jaar door de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) aan GasTerra verkochte Gronings aardgas zodanig vastgesteld, dat voor GasTerra de door aandeelhouders voor dat jaar vastgestelde winst van € 36 miljoen na belasting overblijft. Als gevolg van de toepassing van de bovenstaande overeenkomst wordt geen toelichting omtrent individuele gasinkoop- en verkoopcontracten opgenomen.

De verplichtingen en rechten van meerjarige gasinkoop-, gasverkoop-, gasopslag en transportovereenkomsten zijn niet gepassiveerd en geactiveerd.

Meerjarige gasinkoop- en gasverkoopovereenkomsten bevatten veelal heronderhandelingsclausules om gedurende de looptijd van de overeenkomst onder bepaalde voorwaarden de contractcondities te herzien. GasTerra is ten aanzien van meerdere meerjarige gasinkoop- en gasverkoopovereenkomsten in reguliere heronderhandeling met de desbetreffende tegenpartijen (zie bladzijde 20). Het is niet mogelijk om een betrouwbare schatting van de uitkomsten van deze heronderhandelingen of hiermee verband houdende arbitrageprocedures te maken.

3. Nadere toelichting op de winst- en verliesrekening

Netto-omzet (7)	2017	2016
<i>in miljoenen euro's</i>		
Gasverkoop	9.556,6	9.804,9
Overige netto-omzet	44,7	59,9
	<hr/>	<hr/>
Totaal	9.601,3	9.864,8
	=====	=====

In onderstaand overzicht is per regio de gasverkoop weergegeven.

	2017	2016
Nederland	3.923,7	3.554,7
Overig Europa	5.632,9	6.250,2
	<hr/>	<hr/>
Totaal	9.556,6	9.804,9
	=====	=====

De volumes zijn in 2017 ten opzichte van 2016 met 11,4 procent gedaald van 63,9 miljard m³ tot 56,6 miljard m³. De gemiddelde opbrengstprijs bedraagt 16,9 cent/m³ (15,3 cent/m³ in 2016) ¹.

Kostprijs van de omzet (8)	2017	2016
<i>in miljoenen euro's</i>		
Gasinkoop	9.227,4	9.263,4
Transportkosten	286,7	500,5
	<hr/>	<hr/>
Totaal	9.514,1	9.763,90
	=====	=====

De gemiddelde inkoopprijs bedraagt 16,3 cent/m³ (14,5 cent/m³ in 2016²). Onder de gasinkoopkosten zijn mede inbegrepen de kosten verband houdende met de ondergrondse gasopslag¹.

De valutakoersverschillen die in de winst-en-verliesrekening onder de kostprijs omzet zijn verwerkt, bedragen € 0,3 miljoen koersverlies (2016: € 12 miljoen koersverlies).

¹ met m³ wordt bedoeld gas met calorische waarde van 35,16912 MJ

² In deze jaarrekening wordt een andere wijze van berekenen van de gemiddelde inkoopprijs ten opzichte van 2016 gehanteerd. Het vergelijkende cijfer voor 2016 is overeenkomstig deze nieuwe wijze aangepast

Algemene beheerskosten (9)	2017	2016
<i>in miljoenen euro's</i>		
Salarissen	14,9	15,9
Sociale lasten	1,5	1,6
Pensioenlasten	3,2	3,3
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	14,0	11,0
Afschrijvingskosten en waardeverminderingen	7,2	9,5
Overige	9,0	11,1
	<hr/>	<hr/>
Totaal	49,8	52,4
	=====	=====

Uitkomst der financiële baten en lasten (10)	2017	2016
<i>in miljoenen euro's</i>		
Ontvangen interest 1)	11,3	-0,5
	<hr/>	<hr/>
Financiële baten	11,3	-0,5
Interestlasten	-0,7	0,0
Financieringskosten	-	-
	<hr/>	<hr/>
Financiële lasten	-0,7	0,0
	<hr/>	<hr/>
Saldo	10,6	-0,5
	=====	=====

1) De ontvangen interest 2017 is inclusief de rentebaten a.g.v. heronderhandelingen.

Belasting resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening (11)

De effectieve belastingdruk bedraagt voor 2017 25,0 procent (2016: 25,0 procent).

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer GasTerra transacties verricht met zijn bestuurders, zijn leidinggevende functionarissen, zijn directe aandeelhouders of met directe aandeelhouders verbonden partijen.

Transacties tussen GasTerra en de verbonden partijen worden op basis van marktconforme voorwaarden afgehandeld. Voor het gedurende het jaar door GasTerra ingekochte Gronings aardgas geldt de prijsvaststelling resulterend in de door aandeelhouders vastgestelde winst.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na de balansdatum met belangrijke financiële gevolgen voor GasTerra.

Aantal werknemers

Het aantal werknemers in fulltime-equivalenten ultimo 2017 bedraagt 152,4 (2016: 165*). Het gemiddeld aantal werknemers in fulltime-equivalenten gedurende het boekjaar bedraagt 157 (2016: 168*).

**In dit jaarverslag wordt een andere wijze van bepalen aantallen ten opzichte van 2016 gehanteerd. Medewerkers van GasTerra die bij andere organisaties zijn gedetacheerd worden nu ook meegeteld. De vergelijkende cijfers voor 2016 zijn overeenkomstig deze nieuwe definitie aangepast.*

Honoraria van de accountant

In het boekjaar zijn de volgende honoraria van EY ten laste gebracht van de vennootschap, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a Burgerlijk Wetboek. Basis is de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft (RJ 390.301a).

Honoraria van de accountant	Ernst & Young Accountants LLP		Ernst & Young Accountants LLP	
<i>in euro's</i>		2017		2016
Controle van de jaarrekening	€	206.000	€	215.000
Andere controle-opdrachten	€	40.000	€	40.000
	€	246.000	€	255.000
		=====		=====

Bezoldiging van de bestuurder en (gewezen) commissarissen

Het beloningsbeleid van GasTerra voor bestuurders van de vennootschap is erop gericht om managers die leiding geven aan een grote onderneming te motiveren en te behouden en hen te belonen op basis van hun prestatie. Voor de commissarissen van de vennootschap geldt een terughoudend bezoldigingsbeleid.

Bestuurders van de vennootschap

De bezoldiging van de bestuurders van de vennootschap, R. van Rede en A.J. Krist², luidt als volgt:

Bezoldiging van de bestuurders	2017		2016	
<i>in euro's</i>				
Periodieke beloningen (exclusief werkgeversdeel sociale lasten)**	€	239.643	€	435.883
Werkgeversdeel sociale lasten	€	7.113	€	9.291
Doorbelaste kosten R. van Rede	€	86.899		-
Periodieke beloningen (inclusief werkgeversdeel sociale lasten)	€	333.655	€	445.174
Variabele beloning*	€	35.444	€	66.872
Werkgeversdeel pensioenpremie **	€	19.093	€	22.600
Bezoldiging	€	388.192	€	534.646
		=====		=====

**Bovengenoemde variabele beloning is gebaseerd op het bereiken van de afgesproken doelstellingen gedurende het verslagjaar (A. Krist).*

***De compensatie Werkgeversdeel pensioenpremie boven het fiscaal maximum (€ 103.317 in 2017) is met*

² Mevrouw A.J. Krist is vanaf 1 april 2017 werkzaam als bestuurder van de vennootschap. Deze functie werd vooraf tussen 1 januari 2017 en 31 maart 2017 tijdelijk waargenomen door de heer R. van Rede.

ingang van 2017 onderdeel van de Periodieke beloningen. De vergelijkende cijfers 2016 zijn hiervoor aangepast.

GasTerra heeft een verzekering die bestuurders en commissarissen dekking biedt bij aansprakelijkheid.

Commissarissen van de vennootschap

De bezoldiging van de (gewezen) leden van de Raad van Commissarissen over het boekjaar 2017 bedraagt in totaal € 53.773 (2016: € 57.517).

Bestuurder

drs. A.J. Krist, Chief Executive Officer

Raad van Commissarissen

ir. B.C. Fortuyn

mr. A.F. Gaastra

ir. J.W. van Hoogstraten

drs. R.M. de Jong

drs. R.G. de Jongh

mr. drs. T.W. Langejan

ir. J.M.W.E. van Loon

ir. F.A.E. Schittecatte

Groningen, 22 februari 2018

Overige gegevens

Statutaire bepaling inzake resultaatbestemming

Ingevolge artikel 24 van de statuten van GasTerra staat de winst ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, met inachtneming van de bepaling dat van de voor uitkering beschikbare winst zodanige bedragen worden gereserveerd als de Raad van Commissarissen bepaalt.

Gecombineerde controleverklaring en assurance-rapport van de onafhankelijke accountant

De verklaring en het assurance-rapport zijn opgenomen in de gedeponeerde versie van ons jaarverslag 2017 zoals vastgesteld op 22 februari 2018. Deze officiële versie is te downloaden via:

<https://jaarverslag2017.gasterra.nl/downloaden-als-pdf>